

היה אלו עילין
וע' אלו

יסוד התשובה צריך לעולם להיות מנח על התקון של להשא. ונתחלה
לא ישים כל כף לעקר מעט על דבר העברה, כי אם יבוא מיד לעשה
בתקון העבר. ימצא מגיעות רבות והיו דרכי התשובה וקראו להם קשים
לפניו. אבל בהיותו עסוק באמת לתקן את מעשיו, הדבר מוטב שא
יעוררוהו מן השמים גם כן על תקנת העבר.

בספר משלי (טז, ו) כחפר ואמת יפוער עין.
שלמה המלך רצה לומר כי מי
שעושה גמילות חסדים לבני אדם, ראוי
שיהיה ה' יתברך עושה אתו גם כן חסד
לכפר עונותיו ואין מדקדק עמו במה שעשה
מן החטאים, כי כך היא המדה שמי שעושה
לפנים משורת הדין עושים עמו גם כן לפנים
משורת הדין. ודבר זה עוד יתבאר כי מדה
זאת בפרט מיוחד לזה, שכאשר האדם גומל
חסדים ועושה טובות לבריות, שכך עושה
ה' יתברך גם כן ונוהג מדת חסד עמו ומזוהר
לו ומכפר לו חטאיו.

רבותינו ז"ל מפרשים הכתוב הזה כי
בעל גמילות חסדים ראוי לכפרת

החטא, כי בעל גמילות חסדים יש בו הטוב
הגמור שהוא מטיב לאחרים, ולאדם כמו זה
יש לו זכות ודקות החמרי ואינו אדם חמרי
גמור, כי החומר אינו משפיע רק הוא מקבל
תמיד.

ודבר זה דמוי רבותינו ז"ל במה שאמרו
אין עם הארץ חסד (אבות פ"ב מ"ה),
כי עם הארץ שהוא אדם חמרי אין לו מדת
חסדות לעשות הטוב אל אחר, כי החומרי
הוא מקבל ואינו משפיע לאחד, ולכן בעלי
גומלי חסדים שעושים הטוב ומשפיעים
לאחרים אינו חמרי רק יש לו זכות החומר,
ובשביל זה מוכן גופו וחומריו מן החטא
אשר הם פתוחים החמרי.